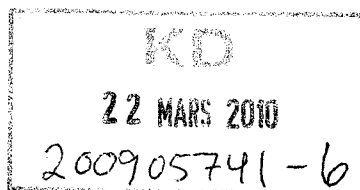

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Kronprinsens gate 9
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo
Tlf: 21 02 18 00
Faks: 21 02 18 01
postmottak@nokut.no
www.nokut.no

Saksbehandler: Gunn Gallavara
Dir. tlf: 21 02 18 50

Vår ref: 07/223-8
Deres ref:

Vår dato: 10.03.2010
Deres dato:

Forslag til læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkesopplæringen - høringsuttalelse fra NOKUT

NOKUT viser til Kunnskapsdepartementets brev av 07.01.2010 om forslag til læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkesopplæringen i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Det vedtatte kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning ligger på de tre øverste nivåene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Implementeringen har startet ved høyskolene og universitetene. Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning oppfattes derfor som førende for nivåene under.

Kommentarer til temaene:

Tema 1: Problemstillinger knyttet til livslang læring og mobilitet

Etter NOKUTs mening kan kvalifikasjonsrammeverket gjøre både mobilitet og tankegangen rundt livslang læring enklere. Men kvalifikasjonsrammeverket i seg selv er ikke et tilstrekkelig tiltak for økt mobilitet. Andre tiltak som sammen med kvalifikasjonsrammeverket blant annet kan styrke mobilitet og fremme livslang læring er; økonomiske virkemidler, holdningsendringer og utformingen av vitnemål og Diploma Supplement.

Med de endringer Kunnskapsdepartementet har foreslått i fagskoleloven, se høringsbrev av 26.06.2009; det vil si retten til innpassing, fagskolepoeng og fastsetting av utdanningen på nivå i kvalifikasjonsrammeverket, kan ikke NOKUT identifisere formelle hindre i det norske utdanningssystemet for mobilitet og livslang læring. Fagskoleutdanning i Norge er regionalt utviklet og tilpasset. Praktisk vil dette si at det finnes utdanning som er utviklet og tilpasset spesifikke regionale behov. Kvalifikasjonene kan ha en spesifikk lokal forankring slik at det kan være vanskelig å få dem godkjent i andre norske regioner og utenfor landets grenser.

Tema 2: Problemstillinger vedrørende læringsutbyttebeskrivelser

Innholdet i videregående opplæring beskrives relativt detaljert i rammeplaner. Utdanningens kompetanse bør derfor kunne beskrives mer overordnet og komprimert i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Detaljeringsgraden bør ses i lys av hensikten med rammeverket. NOKUT støtter departementet i at det kan være hensiktsmessig med mer overordnede læringsutbyttebeskrivelser for å oppnå en god balanse og sammenheng med rammeverk for høyere utdanning. I utarbeidelsen av et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring må Kunnskapsdepartementet være konsekvent og tydelig.

Tema 3: Problemstillinger vedrørende nivåplassering

For mange utdanninger vil deler av utdanningen som emner, fag og moduler ligge på et lavere eller høyere nivå enn det nivået kompetansen som helhet er plassert på. Hva skal være utslagsgivende for plasseringen av kompetanse på nivå i kvalifikasjonsrammeverket? NOKUT forutsetter at prinsippet om "beste tilpassing" (best fit) og ikke "full tilpassing" (ful fit) må legges til grunn når utdanninger nivåplasseres.

Elevenes vitnemål bør tydeliggjøre utdanningens omfang og lengde. ECVET må ha samme status som ECTS som uttrykker i hvilken grad en student har oppnådd målet for studiet. De to ulike poengsystemene må brukes på samme måte i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Med hilsen

Terje Mørland
direktør

Tove Blytt Holmen
avdelingsdirektør